

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

38. An miles, qui certo scit bellum esse injustum, licite possit ad se defendendum occidere militem contrarii exercitus, à quo invaditur? Ex part. 5. tract. 4. resol. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

vitam pro honore, vel facultatibus amici, v. g. si ego occidendus sum nisi amicus aliquid agat, quod in magnum eius dedecus vergit, vel nisi magnam partem suarum facultatum expendat, possum pati mortem ne ille hæc detrimenta incurrat.

2. Dico secundò, non licet obicere se morti evidenti pro defensione honoris, aut facultatis alterius, v. g. si latrones diripiant alicuius domum, & si me illis obicere occidendum, interim impediri poterit furtum, non existimo honestam causam subeundi mortem. Et idem omnino censeo de expositione vitæ pro proprio honore, vel facultatibus. Nam quamvis fas sit non vti medio ad vitæ conseruationem, quod sine ignominia, vel magnis sumptibus exequi non possum, non tamen licet opponere me interficiendum vt honor, vel substantia conseruetur. Differentia autem inter vtrumque casum inde constat, quia plus agit contra propriam vitam, & manifestius eligit mortem, & præfert bona illa, pro quibus moritur, propria vitæ, qui ita se obicit morti, quam qui non curat difficulta media, quibus eam conseruet. Et idèdõ censeatur vitam pro honore commutare, & ex intentione perdere, secundum præcisè non conseruare. Et hæc omnia docet Lorca *loc. cit.*

3. Sed Sotus, ornamentum Dominicanæ familiae, de *Iusticia, lib. 5. q. 1. art. 6.* affirmatiuam sententiam absolute docet, quia sicut licitum est pro defensione proprii honoris, aut facultatum vitam exponere; ita licitum erit etiam pro bonis & honore amici.

RESOL. XXXVII.

An in mari tabulam à te occupatam possis alteri concedere?

Et an, qui prior tabulam occupauit in naufragio, teneatur alteram admittere in dicta tabula, vel possit illum impedire, ne ascendat, nisi vtrique sufficiat? Ex part. 5. tractat. 4. Ref. 42.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Sotus *lib. 5. de iust. q. 1. art. 6.* Vega *in sum. 10. c. 1. 27. cas. 7.* & Rodriguez *in sum. tom. 1. c. 22. n. 2.* vbi sic ait. [Si aliquo est puesto in vna table in la mitad del mar, no es licito salirle della, para que otro se punga en ella, y se salue, mas sino este merito en ella, sino que la tiene para aquella necesidad, puede la dexar à otro, aunque sapa que de alli ciertamente le ha de succeder la muerte, por que en este caso solamente es vna causa negatiua respectu de su muerte. Esta sententia es de Soto, y quiere dezir, que no es licito salir de la tabla estãdo merito en ella, por que esto es matarse positiuamente; mas es licito no tomarla teniendola dolante los ojos, por que es solo auerse negatiuamente, y no cooperar de su parte para su muerte. Lo qual es licito para hazer bien à su proximo, principalmente si es persona a la qual deue mucho, y si esta razon penetrara Nauarro no se apartara de la opinion de Soto.] Sic ille.

2. Sed probabiliter dicendum est contra Rodriguez, Petrum Nauarra *de restit. lib. 2. c. 3. num. 66. & 67.* à Soti sententia descessisse, & affirmatiuam sententiam in casu proposito docuisse, quam præter illum tuetur etiam Malderus *in 2. 2. tract. 3. cap. 1. dub. 19.* Lessius *lib. 2. cap. 9. dub. 6. num. 31.* Azorius *tom. 3. lib. 2. c. 3. q. 5.* & sapientissimus Victoria *elect. de homicidio. n. 26. ad 5. arg.* vbi sic ait. Credo quòd in isto casu seruus possit relinquere tabulam certus mortis, & non solum pro Rege hoc esset laudabile, sed pro quocumque etiam amico & proximo. Sic ille: & ratio est, quia hoc facere non est directè se occidere, sed non tueri se cùm possit, nam si esset directè se occidere, nunquam esset licitum id facere pro alio: at prima opinio fatetur id

Tom. VIII.

esse licitum pro Rege, Duce, aut alia persona, maximè vtili Reipublica. Ergo reuera non est directè se occidere, sed solum non tueri se cùm possit: at non tueri nos cùm possumus, licitum est nobis, quando id fieret propter bonum amici: ergo, &c.

3. Notandum est tamen hic cum Lessio pro praxi, quòd qui prior tabulam occupauit in naufragio, non tenetur alterum admittere in dicta tabula, sed posse illum impedire ne ascendat, nisi vtrique sufficiat: & si simul illam occupant forte dirimendum, nisi alter alteri, vt dictum est, sponte cedere velit.

RESOL. XXXVIII.

An Miles, qui certo scit bellum esse iniustum, licitè possit ad se defendendam occidere Militem contrarij exercitus, à quo innadiur? Ex part. 5. tractat. 4. Ref. 15.

§. 1. Casus erit frequentissimus, & hæc quaestio ita difficilis est, vt Molina *de iust. tom. 2. tr. 1. disp. 15. n. 5.* anceps remanserit in eius resolutione, quia cùm ille alius miles ius habeat ad eum interficiendum, non secus ac ministri publici ius habent ad malefactores interficiendos; sanè quemadmodum non possunt malefactores in sui defensionem percutere ministros publicos, sic miles terga vertens, de quo loquimur, interficere in sui defensionem non potest militem iustè insequentem, alioquin daretur bellum iustum ex vtraque parte, pulla profus ex vtraque parte ignorantia, quod videtur omnino absurdum: ergo, &c.

2. Sed si hæc opinio esset sequenda, vae vae multis militibus; ideo mihi placet opinio affirmatiua, quam tuetur doctissimus Soto *de iust. lib. 1. q. 1. ca. 7.* & post illum Azor. *in 3. p. lib. 2. c. 1. q. 5.* dummodo moneat si potest & procurat, vt miles aggrediens desinat ab aggrediendo, quod si nolit, tunc iniustus ius habet tuendi se, & alterum occidendi pro sua defensionem, neque ex hoc sequitur, quòd daretur bellum ex vtraque parte iustum, nam responderetur quòd Princeps non gerit iustum bellum; sed iste miles iure tuetur se, postquam alterum militem monuit, vt desinat, & noluit. Vide etiam Philippum Fab. *de restit. in 4. sent. disp. 15. q. 3. disp. 5. 2. c. 1. n. 17.*

RESOL. XXXIX.

An liceat occidere innocentem ad postulationem inimici, qui minatur vbi excidium, nisi talis interimitur? Et an possit eiusmodi innocens, imò teneatur semetipsum tradere Tyranno id postulanti pro salute Patriæ? Et an hoc ipsum etiam ei a Republica præcipi, imò ad id cogi possit? Et an si talis innocens contumaciter resistat, possit etiam ab ipsa Republica occidi? Ex part. 5. tract. 4. Ref. 23.

§. 1. Digniantur Doctores in hac quaestione, vt videre est apud Turrianum *in 2. 2. tom. 2. disp. 26. dub. 2. n. 8.* Lessium *lib. 2. c. 9. dub. 7.* Azotium *tom. 3. lib. 2. c. 1. q. 21.* Malderum *in 2. 2. tract. 3. c. 1. dub. 20.* Sotum *lib. 5. q. 6. art. 7.* Valentiam, Bannez, Aragon. & Solonium, *in 2. 1. D. Thom. q. 64. art. 6.* Lorca *in 2. 2. D. Thom. sect. 3. disp. 28. membr. 4. n. 43.* Becanum *in 2. 2. tom. 2. de iust. q. 10. de homicidio.* Ego autem paucis me expediam.

2. Dico igitur primò. Potest eiusmodi innocens, imò teneatur, semetipsum tradere tyranno id postulanti pro salute patriæ, quæ alia ratione salua esse non possit, non solum quia tenetur quisque pro bono communi Reipublicæ etiam temporali mortem oppetere, sed etiam

K